

SPREEKBEURT VARKEN

ZOOGDIEREN

OVER HOUDEN VAN HUISDIEREN

WE HEBBEN DE BELANGRIJKSTE INFORMATIE OVER HET VARKEN BIJ ELKAAR GEZOCHT. JE KUNT ZELF KIEZEN WELKE INFORMATIE EN WELKE FOTO'S JE GEBRUIKT. VEEL SUCCES!

1. IS DIT EEN HUIDDIER VOOR JOU?
2. MAAK KENNIS MET HET VARKEN
3. VERZORGING
4. WAT DOE JE WEL EN WAT DOE JE NIET
5. LEUKE WEETJES
6. VRAGEN AAN DE KLAS

1. IS DIT EEN HUISDIER VOOR JOU?

Varkens zijn grote dieren, die wel 15 tot 20 jaar oud worden. Ze kunnen er slecht tegen om alléén gehouden te worden. Daarom moet je er altijd twee of meer tegelijk houden. Je kunt varkens alleen maar houden als je heel veel ruimte hebt, zoals een weiland of een grote tuin met een schuur. En als je ouders kunnen helpen....

2. MAAK KENNIS MET HET VARKEN

Hoe ziet hij eruit?

Varkens zijn zoogdieren, met grote oren, een krulstaart en een stompe sterke snuit waarmee ze kunnen graven en wroeten. Er zijn kleine, middelgrote en grote varkensrassen. Kleine rassen zijn het hangbuikzwijn en het 'minivarken'. Minivarkens worden zo'n centimeter hoog en wegen 50 tot 70 kilo. Een middelgroot ras is de Bonte Bentheimer, die ongeveer 75 centimeter hoog wordt en zo'n 200 kilo weegt. Een voorbeeld van een groot ras is het Engelse Berkshire varken, dat wel 300 tot 400 kilo kan wegen. Mannetjes heten 'beer' en vrouwtjes heten 'zeug'.

Hoe leeft hij?

Varkens leven samen in kleine groepen. Ze zoeken elkaars warmte en gezelschap op en raken elkaar veel aan. Ze zijn slim en heel nieuwsgierig. Met hun sterke snuit kunnen ze heel goed ruiken, graven en wroeten in de grond. Varkens hebben een goed geheugen en leren snel. Ze kunnen ook erg goed horen. Ze 'praten' met elkaar met allerlei geluiden, waaronder het bekende geknor. Varkens eten van alles en eten soms wel zes tot zeven uur per dag, door in de grond te wroeten, te grazen en te scharrelen.

Voortplanting

Varkens kunnen al jongen (biggen) krijgen als ze ongeveer een halfjaar oud zijn. De beer bevrucht de zeug en daarna duurt het ruim drie maanden tot de biggen geboren worden. Kort daarvoor maakt de zeug een nest van stro op een warme, rustige plek. Er kunnen dan wel tien tot vijftien biggen geboren worden: een 'worp'. Pasgeboren biggen vechten om de voorste spenen van hun moeder, omdat daar de meeste melk uit komt. Na een paar dagen heeft iedere big zijn eigen vaste speen. De biggen blijven ongeveer twee maanden bij de moeder drinken.

Bijzonderheden over het varken

- o Alle varkens moeten een geel oormerk dragen. Als je varken het oormerk verliest, moet er binnen drie dagen een nieuw oormerk aangebracht worden.
- o Als je een varken naar een andere plek wilt brengen, moet je een speciale vergunning hebben om hem te vervoeren.

- o Als een varken doodgaat, mag je hem niet zelf begraven, maar moet je hem door een speciaal bedrijf laten ophalen!

3. VERZORGING

Huisvesting

Houd varkens altijd met zijn tweeën of in kleine groepjes. Een varken in zijn eentje wordt verdrietig of boos en maakt soms dingen kapot of gaat bijten. Een groep zeugen bij elkaar werkt het best. Varkens kun je het hele jaar door buiten houden in een wei met een stevig hek eromheen. De wei moet groot genoeg zijn, gemiddeld 75 vierkante meter per varken. Omdat varkens graag graven en wroeten, zal de wei snel veranderen in een modderpoel. Geef ze daarom steeds een ander stukje grond, zodat het oude stuk kan herstellen. Er moet ook een hok zijn, dit moet warm, droog en zonder tocht zijn. De varkens moeten er languit kunnen liggen. Binnen mogen ze niet graven en wroeten, dus moet de bodem hard zijn. Daarop kun je wel een dikke laag stro leggen, waar ze in kunnen liggen en scharrelen. Varkens poepen en plassen altijd op een vaste plek, uit de buurt van hun hok en de plek waar ze eten. Maak deze 'WC' vaak schoon, anders zoeken ze steeds naar een nieuwe poep- en plasplek. En maak een modderpoel waar ze een modderbad in kunnen nemen. Daarna willen ze graag hun huid langs iets ruws schuren. Zorg dus dat er vlakbij de modderpoel een boom staat of zelfgemaakte schuurpalen met schuurborstels.

Voeding

Varkens zijn alleseters, dat heet met een moeilijk woord *omnivoren*. Ze eten krachtvoer, zoals varkensmuesli, gras en hooi. Krachtvoer geef je in twee porties, één 's ochtends en één 's middags. Ook moet er altijd veel schoon drinkwater zijn. Voer niet te veel, want varkens worden snel te dik. Bij een varken dat goed op gewicht is, kun je de ribben voelen, maar niet zien. Sommige etenswaren en planten zijn giftig voor varkens, let erop dat ze daar niet bij kunnen. Het is verboden om varkens keukenafval te voeren, zoals gekookte groenten of vlees.

Verzorging

Varkens zijn snel gestrest, en kunnen daar ziek van worden of raar gedrag gaan vertonen. Biggetjes die gewend zijn aan mensen, andere dieren en verschillende geluiden om zich heen, zijn later minder gevoelig voor stress en kunnen meer aan. Dus laat ze al jong kennismaken met deze dingen en probeer ze te trainen, net als een hond. Zo kun je ze trainen om hun klauwen te laten bekijken en verzorgen, iets wat ze anders eng vinden. Een goede huidverzorging is belangrijk: varkens vinden het erg lekker om geborsteld te worden. Bij het borstelen kun je meteen zien of ze wondjes, parasieten of andere gekke dingen op hun huid (en in hun oren) hebben. Wondjes moeten meteen behandeld worden zodat dat andere varkens er niet aan gaan likken en bijten. Varkens kunnen last krijgen van parasieten, zoals wormen, luizen en schurft. Dan moet je de dierenarts laten komen..

4. WAT DOE JE WEL EN WAT DOE JE NIET

WEL ... een dierenarts vragen om te komen kijken als je denkt dat een varken niet in orde is.

NIET... te vaak extra brood en granen aan de varkens voeren, want daar worden ze te dik van.

WEL ... goed in de gaten houden of de varkens te dik of te mager worden. Een te dik varken heeft veel huidplooiën en een dikke kont. Een te mager varken heeft een spitse kont en uitstekende schouderbladen.

NIET... vreemde varkens zomaar bij elkaar zetten. Dan kan er grote ruzie ontstaan. Laat ze eerst een paar weken met een schutting of hek ertussen aan elkaar wennen.

WEL... altijd je handen wassen als je met de varkens in de weer bent geweest!

5. LEUKE WEETJES

Bij warm weer nemen varkens graag een modderbad. Dat noemen ze "zoelen". Varkens vinden het prettig, ze koelen ervan af en het is lichaamsverzorging: de modder beschermt tegen huidparasieten en tegen de hete zon..

Roze varkens zijn zeer gevoelig voor zonlicht en kunnen snel verbranden.

Varkens kunnen bijna niet zweten. Tussen 16 en 22 graden vinden ze het prettigst.

Varkens houden van spelen, je kunt speciaal varkensspeelgoed kopen, maar ook met takken of oude boomstammen kunnen ze lekker spelen!

6. VRAGEN AAN DE KLAS

Hoe noem je het nemen van een modderbad door varkens?

Wat is een omnivoor?

Hoe noem je een vrouwtjesvarken? En een mannetje?

Nog meer weten over dit dier?

Lees dan ook onze bijsluiters over het varken.

Over het LICG

Het LICG (Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren) geeft je betrouwbare informatie over huisdieren en hoe je ervoor moet zorgen. Heb je nog vragen, mail dan naar contact@licg.nl

© LICG

Alles over huisdieren vind je op www.licg.nl